

Quicksan
Wet natuurbescherming
ter plaatse van:

**Welhaak
te Erica**

projectnummer

211427

TITELBLAD

RAPPORT			
Type onderzoek	Quickscan Wet natuurbescherming		
Locatie onderzoek	Welhaak te Erica		
Projectnummer	211427		
Auteur	Mevr. W.W.M Duijndam		
Controle en vrijgave	Mevr. M. Oudshoorn		
Versie rapport	Versienummer:	Datum:	Reden vervallen:
	1.0	11 november 2021	Vigerende versie
Paraaf vrijgave			

OPDRACHTGEVER	
Naam	Mvm Advisering
Contactpersoon	mevrouw Van Mourik
Adres	

UITGEVOERD DOOR		
		
info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl		
Kantoor Zuidwolde Industrierweg 20 7921 JP Zuidwolde Tel: 0528 373 982	Kantoor Appingedam Opwierderweg 160 9902 RH Appingedam Tel: 0596 633 355	Kantoor Almere Transistorstraat 91-34 1322 CL Almere 036 82 00 397

	<p>Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.</p>
	<p>Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.</p>
<p>Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.</p>	
<p>Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming.</p>	

DISCLAIMER
<p>Dit rapport is het resultaat van een quickscan wet natuurbescherming dat is uitgevoerd ter plaatse van Welhaak te Erica, in opdracht van MvM Advisering Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.</p> <p>Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.</p> <p>© 2021 Eco Reest BV. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding. Wijze van citeren: Eco Reest 2021 Erica_211427_Welhaak_QS</p> <p>We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.</p>

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Wettelijk kader.....	4
1.3	Beschrijving van het plangebied.....	5
1.4	Voorgenomen werkzaamheden en toekomstige situatie.....	8
2.	INVENTARISATIE EN EFFECTBEOORDELING.....	10
2.1	Onderzoeksmethoden.....	10
2.1.1	Bronnenonderzoek.....	10
2.1.2	Veldinspectie.....	10
2.1.3	Toetsing.....	10
3.	EFFECTBEOORDELING GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN.....	11
3.1	Natura 2000.....	11
3.2	Natuurnetwerk Nederland.....	12
3.3	Natuur buiten het NNN.....	13
3.4	Houtopstanden.....	14
4.	EFFECTBEOORDELING SOORTENBESCHERMING.....	16
4.1	Flora.....	16
4.2	Vogels.....	17
4.3	Vleermuizen.....	18
4.4	Grondgebonden zoogdieren.....	19
4.5	Amfibieën.....	20
4.6	Reptielen.....	20
4.7	Vissen.....	20
4.8	Geleedpotigen en slakken.....	21
5.	CONCLUSIE EN ADVIES.....	22
5.1	Gebiedsbescherming.....	22
5.2	Soortenbescherming.....	22
5.3	Advies en vervolgstappen.....	23
5.3.1	Broedvogels - zonder jaarrond beschermd nest.....	23
5.3.2	Natuurinclusief bouwen.....	24
5.3.3	Zorgplicht.....	24
5.4	Verantwoording.....	24
	LITERATUURLIJST.....	25

BIJLAGEN

- 1 Overzicht vrijgestelde soorten provincie Drenthe
- 2 Lijst vogels met jaarrond beschermde nesten
- 3 Uittreksel NDFF

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en het doel van het onderzoek en het wettelijk kader. Daarnaast wordt ingegaan op de huidige situatie van het plangebied en de beoogde ontwikkeling.

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van MvM Advisering is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van Welhaak te Erica. Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen bouw van woningen en de daarbij behorende bestemmingswijziging.

Omdat de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben op beschermde natuurwaarden, is het voornemen getoetst aan de natuurwet- en regelgeving. Het doel van de quickscan Wet natuurbescherming is inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden als gevolg van het plan. Indien negatieve effecten niet zijn te voorkomen, wordt geadviseerd omtrent de vervolgstappen.

1.2 Wettelijk kader

Voor de bescherming van natuurwaarden is de Wet natuurbescherming (Wnb) van toepassing. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en houtopstanden. De volledige wetstekst is hier te vinden: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>. Daarnaast is, in het kader van gebiedsbescherming, ook het Natuurnetwerk Nederland (NNN) relevant.

De quickscan gaat in op de onderdelen gebiedsbescherming (Natura 2000 en NNN), houtopstanden en soortenbescherming.

Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor bescherming van habitattypen, habitats van soorten en leefgebieden van soorten en vogels.

Vooraf is verplicht te beoordelen of plannen/projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben. Als uit de beoordeling (voortoets) blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significante) effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling en/of een vergunning nodig.

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en uitgewerkt in provinciale verordeningen. Provincies wijzen gebieden aan die het NNN vormen. Via de provinciale verordeningen worden, in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden-, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen.

Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet is toegestaan. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

Soortenbescherming

In hoofdstuk 3 van de Wnb is het onderdeel soortenbescherming is opgenomen. De beschermingsregimes ten aanzien van beschermde soorten zijn te onderscheiden in Vogelrichtlijnsoorten (art. 3.1 – 3.4), Habitatrichtlijnsoorten (art 3.5 – 3.9) en nationaal beschermde soorten (art 3.10 – 3.11). Daarnaast is in de Wnb een zorgplichtartikel (1.11) opgenomen ter bescherming van alle in het wild levende flora en fauna.

De Wnb gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling. De provincie Drenthe is bevoegd gezag voor het uitvoeren van de Wet natuurbescherming en heeft voor de implementatie een verordening opgesteld met daarin onder andere een lijst met de vrijgestelde soorten (zie bijlage 1).

1.3 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Welhaak, in de bebouwde kom van Erica (zie figuur 1.1). Het plangebied betreft een braakliggend en verruigd grasland, geheel omsloten door een hek (gaashek van ongeveer 1,5 meter hoogte, maaswijdte ongeveer 50 mm). Aan de voorzijde van het perceel (noordzijde) is een bomenrij aanwezig. Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.

De omgeving van het plangebied bestaat uit woningen met tuinen. Omliggend groen is aanwezig in de vorm van bomenrijen en grasland/parken. Zuidelijk gelegen ligt het 'Geert Vos' zwembad, zuidwestelijk gelegen ligt sportclub Erica. Noordwestelijk gelegen ligt een bos met daarachter akkerland en de A37. Het meest nabij gelegen oppervlaktewater betreft een sloot op circa 700 meter afstand. Figuren 1.2 tot en met 1.5 geven een impressie van het plangebied.

Figuur 1.1 Plangebied (rood omkaderd) (bron achtergrondkaart: AmigoCloud).

Figuur 1.2 Overzicht plangebied, vanuit oostelijke richting gezien.

Figuur 1.3 Overzicht plangebied, vanuit westelijke richting gezien.

Figuur 1.4 Bomen met nestkasten aan de noordzijde van het plangebied.

Figuur 1.5 Braamstruiken in de zuidoostelijke hoek van het plangebied.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden en toekomstige situatie

De opdrachtgever is voornemens om ter plaatse van het plangebied vijf vrijstaande woningen met aangebouwde garage te realiseren. De woningen worden aan de noordzijde ontsloten op de Welhaak. De woningen worden gasloos en door middel van een elektrische warmtepomp verwarmd worden. Of zonnepanelen geplaatst worden is afhankelijk van de toekomstige bewoners.

Naar verwachting wordt er extra grond opgebracht in verband met de lagere ligging ten opzichte van de directe omgeving.

In de bomenrij aan de noordzijde van het plangebied zullen twee eikenbomen gekapt worden (zie figuur 1.6). De bomenrij aan de zuidzijde blijft behouden. In figuur 1.7 is de voorgenomen situatie weergegeven.

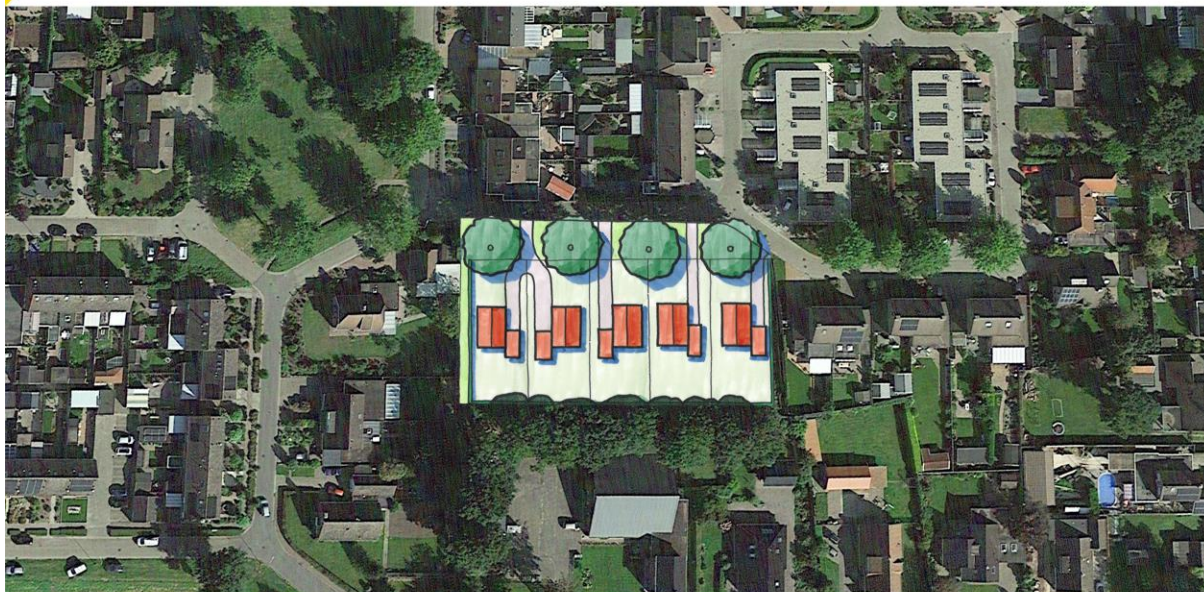
De opdrachtgever is voornemens om te starten met de werkzaamheden zodra de bestemmingsplanprocedure afgerond is, vermoedelijk vanaf april 2022. Er zal enkel overdag, zonder inzet van kunstmatige verlichting gewerkt worden.

Figuur 1.6 De te kappen bomen omcirkeld ter plaatse van het plangebied (bron: Adore Vastgoed).

NIEUWBOUW VAN 5 VRIJSTAANDE WONINGEN AAN DE WELHAAK IN ERICA
4 OKTOBER / SCHAAAL 1:250/ A0 FORMAAT

FRANS BEUNE LANDSCHAP EN STEDENBOUW

Figuur 1.7. De te realiseren woningen binnen het plangebied (Bron: Adore Vastgoed, 04-10-2021).

2. INVENTARISATIE EN EFFECTBEOORDELING

2.1 Onderzoeksmethoden

Het onderzoek heeft bestaan uit het raadplegen van beschikbare bestaande bronnen aangevuld met een veldinspectie van het plangebied.

2.1.1 Bronnenonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van beschermde flora en fauna ter plaatse van het plangebied en de nabije omgeving. Dit bronnenonderzoek heeft bestaan uit het op 7 oktober 2021 opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) van de afgelopen vijf jaar. Hierin is een overzicht opgevraagd van de ontheffingsplichtige soorten in de Wet natuurbescherming binnen een straal van één kilometer rond het plangebied. Bij het gebruik is rekening gehouden met de juridische houdbaarheid van de gegevens (3-5 jaar). Oudere waarnemingen kunnen worden gebruikt om de ecologische potenties in te schatten. Verder is gebruik gemaakt van bestaande literatuurgegevens (Broekhuizen et al., 2016; Dietz et al., 2011; Uchelen, 2010) en verspreidingsatlas (verspreidingsatlas.nl, raven.nl). Uit het bronnenonderzoek komen voor dit onderzoek naar voren: gewone vogelmelk, gewone kaardebol, gewone dwergvleermuis, egel, eekhoorn en diverse vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Voor een volledig overzicht, zie bijlage 3.

Ten aanzien van gebiedsbescherming is aan de hand van (provinciale) kaartviewers nagegaan of het plangebied en/nabij beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en/of het NNN ligt).

2.1.2 Veldinspectie

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of het plangebied geschikte biotopen bevat voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor zijn het plangebied en de directe omgeving onderzocht op potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten. De waargenomen beschermde soorten zijn vastgelegd.

De uitvoering van het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 7 oktober 2021 en is uitgevoerd door een ecooloog van Eco Reest. Het veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Tijdens de inventarisatie waren de weersomstandigheden als volgt: droog, bewolkt, windkracht 1 Bft, 13°C.

2.1.3 Toetsing

Voor het onderdeel gebiedsbescherming (H3) is ten aanzien van Natura 2000 een voortoets uitgevoerd, waarin is beoordeeld of (significant) negatieve effecten op de beschermde waarden (instandhoudingsdoelen) van Natura 2000-gebieden zijn te verwachten en of er een diepgaandere beoordeling noodzakelijk is. Voor de regels ten aanzien van het NNN is bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en of vervolgonderzoek nodig is.

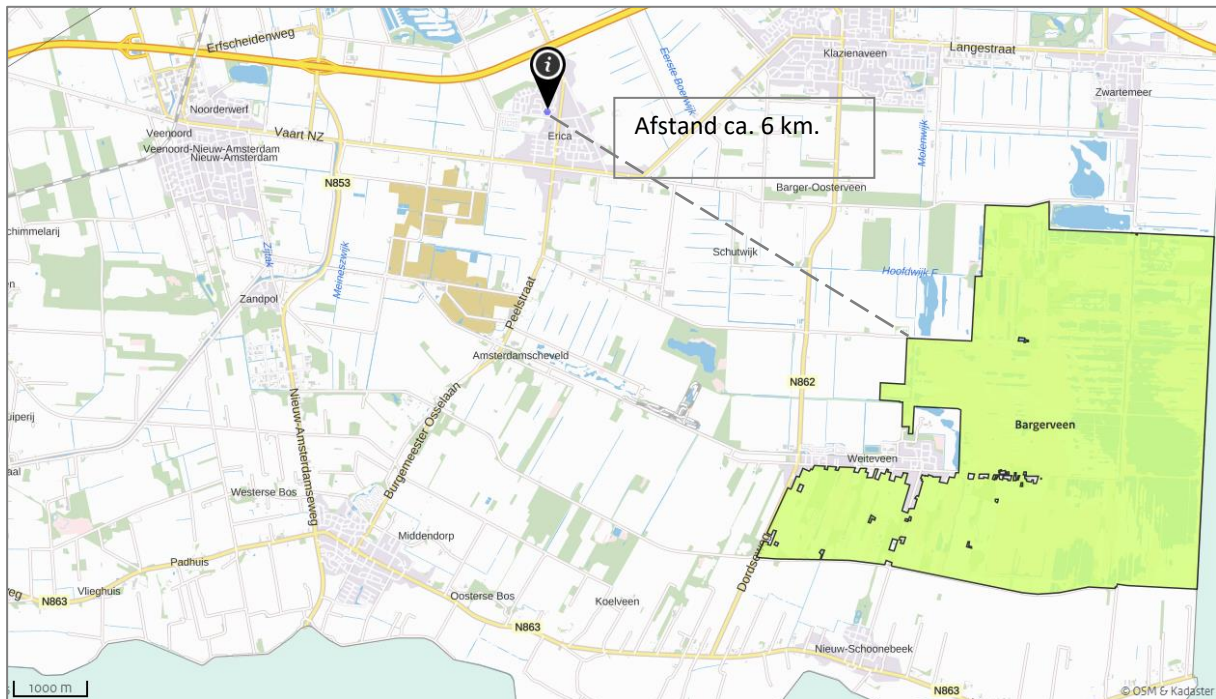
Voor het onderdeel soortenbescherming (H4) is op basis van het bronnenonderzoek en het veldbezoek beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn. Vervolgens is op basis van het voornemen bepaald of en zo ja, welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over de te nemen vervolgstappen.

3. EFFECTBEOORDELING GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN

3.1 Natura 2000

Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft 'Bargerveen' op circa zes kilometer afstand van het plangebied (zie figuur 3.1). Overige Natura 2000-gebieden 'Mantingerzand' en 'Mantingerbos' liggen op circa dertig kilometer afstand.

Figuur 3.1 Globale ligging plangebied (zwarte marker) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Bargerveen (Bron: RIVM, 2021 - AERIUS Calculator).

Mogelijke effecten

Op basis van de effectenindicator (Broekmeyer et al. 2014, 2006) kan de relevante categorie woningbouw in relatie tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden mogelijk leiden tot: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring (licht, geluid, optisch, trillingen) en mechanische effecten. Als aanvulling hierop kan ook sprake zijn van verzuring/vermesting als gevolg van stikstofdepositie.

Effectbeoordeling

Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied ligt, is er geen sprake van direct negatieve effecten zoals oppervlakteverlies, versnippering en mechanische effecten. De mogelijke effecten beperken zich zodoende tot externe werking.

Op basis van bekende verstoringafstanden tot maximaal 1.500 meter (Vegte et al., 2014; Broekmeyer et al. 2014 en Krijgsveld et al., 2008) en de afstanden tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden (circa zes kilometer), is geen sprake van (tijdelijke) verstoring op Natura 2000-gebieden.

Ook ontbreken ecologische relaties tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden. De aangewezen doelsoorten van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn gebonden aan specifieke biotopen

(Min LNV, 2021). De doelsoorten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Bargerveen) zijn voornamelijk gebonden aan open water, (riet)moerassen en open (heischrale)landschappen. Dergelijke biotopen zijn niet binnen en in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Gezien de habitateisen van de doelsoorten en de terreinkenmerken van het plangebied (binnen bebouwde kern en nabij verstoringsbronnen bebouwing/wegen/opgaand groen) worden de doelsoorten niet binnen en in de directe omgeving van het plangebied verwacht. Er is zodoende geen sprake van (tijdelijke) verstoring op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Eventuele trillingen in geval van heiwerkzaamheden hebben gezien de beperkte reikwijdte en de afstand tot het Natura 2000-gebied Bargerveen (circa zes kilometer) geen effect. De tijdelijke realisatiefase en het toekomstig gebruik kunnen zorgen voor extra stikstofdepositie. De overige effecten verontreiniging en verdroging zijn gezien de uitvoeringswijze (wo. milieueisen machinerie) niet aan de orde.

Effecten stikstofdepositie

Door de voorgenomen ontwikkeling kan in de realisatie- en/of de gebruiksfase stikstofdepositie ontstaan. Emissie van stikstofoxiden ontstaat onder andere door verbranding van fossiele brandstoffen bij stook van cv-installaties, in het verkeer of door inzet van mobiele machines. Stikstofdepositie kan tot vele kilometers ver reiken en negatieve (verzurende/vermestende) effecten hebben op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe stikstofwet (Wet stikstofreductie en natuurverbetering) geldt er per 1 juli 2021 een vrijstelling voor de tijdelijke realisatiefase ten aanzien van bouw-, sloop- en eenmalige aanlegactiviteiten (Staatsblad, 2021a,b). Het aspect stikstofdepositie speelt hierdoor in het vergunningentraject alleen nog een rol in de gebruiksfase.

In de toekomstige gebruiksfase is sprake van toevoeging van woningen met bijbehorend verkeer. De te verwachten toename van stikstofemissies is echter gering. De te realiseren woningen worden namelijk gasloos, zodat hooguit sprake is van een beperkte emissie als gevolg van bewoning (eventuele houtkachel, sfeerverwarming, bbq) (Hoekstra et al., 2018). De toekomstige verkeersgeneratie behelst circa 43 extra verkeersbewegingen per dag, uitgaand van maximaal 8,6 verkeersbewegingen per etmaal voor het type vrijstaand woonhuis (CROW, 2018). Gezien de korte route van en naar de dichtstbijzijnde ontsluitingsweg vanwaar het extra verkeer opgaat in het heersende verkeersbeeld (Havenstraat op circa 450 meter) en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Bargerveen op circa zes kilometer afstand) zal emissie afkomstig van het verkeer niet reiken tot Natura 2000-gebieden.

Het toekomstige gebruik van het plangebied als gevolg van vijf woningen heeft naar verwachting geen negatief effect als gevolg van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Met behulp van het rekenmiddel AERIUS Calculator kan dit eventueel (juridisch) inzichtelijk worden gemaakt.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Ligging plangebied t.o.v. het NNN

Op de kaart in figuur 3.2 is te zien dat het plangebied niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa drie kilometer afstand. Andere NNN-gebieden liggen op circa vier kilometer en zes kilometer.

Figuur 3.2 Ligging plangebied (rode marker) ten opzichte van het NNN (groen). Bron: provincie Drenthe - Geoportaal, 2021.

Effectbeoordeling

In voorliggend geval is er sprake van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling, er is namelijk sprake van een bestemmingsplanwijziging voor de beoogde nieuwbouw. Het plangebied ligt echter buiten het NNN, zodat een verdere NNN-toets niet nodig is. Ook kent de provincie Drenthe geen externe werking ten aanzien van het NNN-beleid (Provincie Drenthe, 2021a).

Ook in het kader van een goede ruimtelijke ordening is, gezien de ruimte afstand (circa drie kilometer), de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling en het tussenliggende bebouwde gebied dat een afschermende werking heeft, geen sprake van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

3.3 Natuur buiten het NNN

Ligging plangebied t.o.v. natuur buiten het NNN

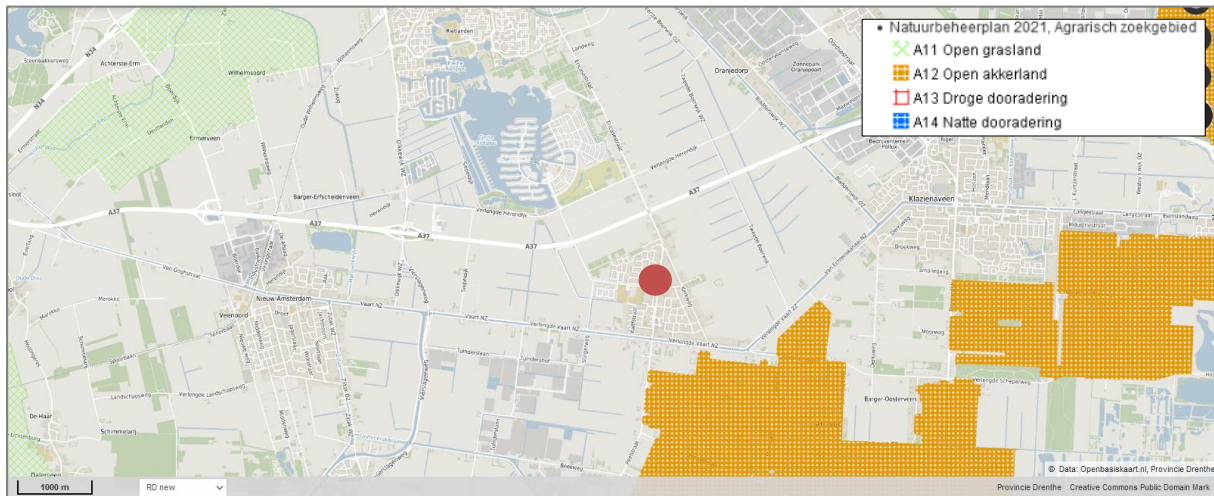
In het Drentse ruimtelijk beleid is naast bescherming van natuur binnen het NNN ook aandacht voor bescherming van natuur buiten het NNN, namelijk in bijzonder provinciale natuurgebieden, ecologische verbindingen en ganzenrustgebieden (Provincie Drenthe – Omgevingsvisie, 2018).

Daarnaast zijn in het kader van agrarisch natuurgebieden zoekgebieden voor ontwikkeling/behoud van leefgebieden (open grasland, open akkerland, droge en natte dooradering) aangewezen. Het agrarisch natuurbeheer wordt ingezet voor de instandhouding van (inter)nationaal beschermde soorten, waar Drenthe een verantwoordelijkheid in heeft en aangevuld met soorten die voor kenmerkend zijn voor natuur en landschap in Drenthe (Provincie Drenthe, 2021b).

Effectbeoordeling

In Drenthe is momenteel één gebied aangewezen als bijzonder provinciaal natuurgebied: Landgoed Overcingel. Dit gebied ligt in Assen, op meer dan 40 kilometer afstand. Ook ligt het plangebied niet in/nabij ecologische verbindingen en ganzenrustgebieden (Provincie Drenthe – Omgevingsvisie,

2018). In Drenthe is alleen het Leekstermeer als ganzenrustgebied aangewezen. Daarnaast ligt het plangebied ruim buiten de aangewezen agrarisch leefgebieden (zie figuur 3.3).

Figuur 3.3 Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van zoekgebieden voor agrarische leefgebieden (Bron: Provincie Drenthe – Kaart Natuurbeheerplan 2021).

Gezien de afstanden tot deze gebieden en het tussenliggende bebouwde gebied dat een afschermdere werking heeft, is geen sprake van negatieve effecten. Vervolgstappen ten aanzien van natuur buiten het NNN zijn niet aan de orde.

3.4 Houtopstanden

Binnen het plangebied wordt ten behoeve van het plan opgaand groen verwijderd. Het betreft twee bomen (Amerikaanse eik) in een rijbeplanting (zie ook paragraaf 1.3).

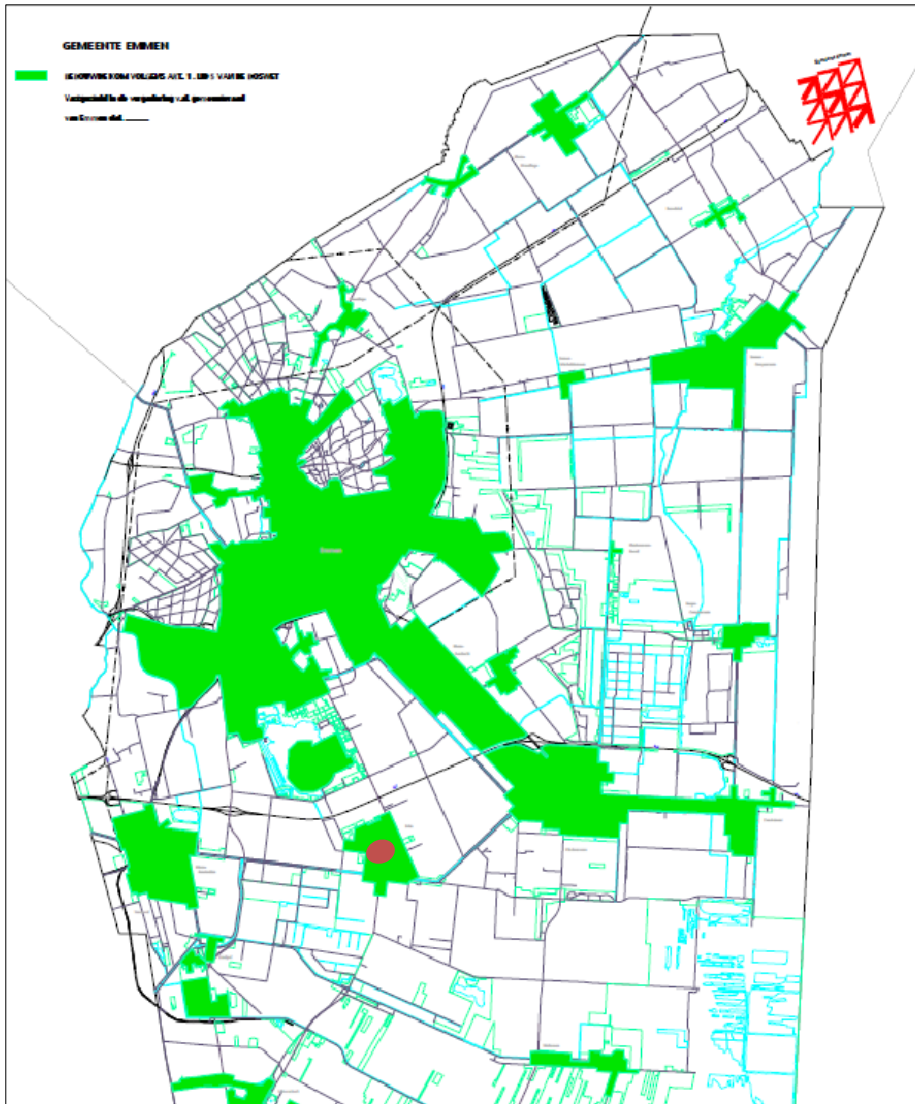
Er is sprake van beschermde houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming indien:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt, en
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²) of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Het plangebied ligt binnen de begrenzing bebouwde kom Boswet van de gemeente Emmen (zie figuur 3.4). De Boswet is in 2017 opgegaan in de Wet natuurbescherming. De gemeente Emmen geeft aan dat er geen noodzaak is voor wijziging van de begrenzing onder de vigerende Wet natuurbescherming. Voor de beoordeling is zodoende uitgegaan van deze begrenzing.

Op basis van de ligging binnen de grens bebouwde kom kan geconcludeerd worden dat het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming ten aanzien van houtopstanden niet geldt. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn zodoende niet aan de orde.

Vanuit gemeentelijk beleid ten aanzien van bomenkap zijn ook geen vervolgstappen aan de orde. De gemeente Emmen geeft aan dat bomen zonder vergunning gekapt mogen worden als deze niet op de lijst 'Beschermd en Monumentale Bomen' (Gemeente Emmen, 2021) staan. De (mogelijk) te kappen bomen binnen het plangebied staan niet in deze lijst vermeld. Vervolgstappen ten aanzien van de beoogde bomenkap zijn zodoende niet aan de orde.

Figuur 3.4 Globale ligging plangebied (rode stip) binnen grens bebouwde kom Boswet gemeente Emmen (groen) (bron: Gemeente Emmen, z.d.).

4. EFFECTBEOORDELING SOORTENBESCHERMING

In dit hoofdstuk zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden in relatie tot de resultaten van de inventarisatie gepresenteerd.

4.1 Flora

De veldinspectie is uitgevoerd na het bloeiseizoen van vele soorten planten. Desondanks is op basis van de terreinkenmerken en aangetroffen soorten een goed beeld verkregen van de potentie voor beschermde flora. Daarnaast stonden enkele soorten nog in bloei en alle bomen hadden nog blad. In het plangebied zijn gedurende de veldinspectie geen beschermde soorten aangetroffen en worden gezien de terreinkenmerken en aangetroffen soorten ook niet verwacht.

Het plangebied bestaat uit braakliggend verruigd terrein welke niet beheerd wordt. Waargenomen gedurende de veldinspectie zijn braamstruiken (figuur 1.5), brandnetels, jonge wilgenboompjes, meidoorn, jakobskruiskruid (figuur 4.1), oranje havikskruid, wilde aardbei, hulst, vlasbekje, gewone smeerwortel en late guldenroede. Overheersend zijn grassoorten. De waargenomen soorten duiden vooral op voedselrijke omstandigheden met enkele plekken zandige voedselarme plekken. Aan de voorzijde van het plangebied staan Amerikaanse eikenbomen.

De NDFF geeft in de omgeving aanwezigheid van gewone vogelmelk en grote kaardebol (bijlage 3, NDFF 2021). Incidente groeiplaatsen kunnen gezien de ecologie van de soorten (Flora van Nederland, Z.D.) binnen het plangebied niet geheel uitgesloten worden.

Gewone vogelmelk komt vooral voor op (matig) voedselrijke vochtig land en hier en daar in de uiterwaarden en in wegbermen (Flora van Nederland (Z.D.)). Grote kaardebol groeit op vochtige, matige voedselrijke tot voedselrijke bodems. De soort komt voor in verstoorde wegbermen, braakterreinen en in verstoorde graslanden. Deze soorten waren echter onder de eerdere Flora- en faunawet beschermd (tabel 1-soorten), maar zijn onder de vigerende Wet natuurbescherming niet meer beschermd. Vervolgstappen ten aanzien van flora zijn niet aan de orde.

Figuur 4.1 Jakobskruiskruid en smalle weegbree.

4.2 Vogels

De veldinspectie is begin oktober uitgevoerd, na het broedseizoen van de meeste soorten vogels. Broedende vogels zijn daardoor niet of nauwelijks meer waar te nemen. Desondanks kan er op basis van de veldinspectie een goed beeld verkregen worden van de geschiktheid voor vogelsoorten.

Soorten met een jaarrond beschermd nest: categorie 1-4 soorten

Tijdens de veldinspectie zijn er geen vogels of nesten van vogels met jaarrond beschermd nest waargenomen. Door het ontbreken van bebouwing ter plaatse van het plangebied zijn gebouwbewonende vogelsoorten zoals in de omgeving bekende huismus (NDF, 2021, bijlage 3) uitgesloten. De in de omgeving bekende boombewonende soorten als buizerd, roek en havik (NDF, 2021, bijlage 3) zijn binnen het plangebied uitgesloten. Roeken broeden in kolonies, nesten zijn niet aangetroffen in de directe omgeving van het plangebied. Overige boomgebonden soorten zoals buizerd en havik zullen gezien de omgeving (bebouwde kom, veel verstoring) niet tot broeden komen binnen het plangebied. Ook zijn geen vaste rustplaatsen van uilen aanwezig, er zijn geen sporen van aanwezigheid (uitwerpselen, prooiresten) aangetroffen.

In de directe omgeving van het plangebied kunnen soorten met jaarrond beschermd nest tot broeden komen in de bomenrijen of in nabijgelegen woningen. Wanneer de voorgenomen werkzaamheden binnen het broedseizoen uitgevoerd worden, kan mogelijk verstoring van broedgevallen optreden. Een overtreding op de Wet natuurbescherming is dan niet uitgesloten. Eventuele overtreding kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen te werken.

Soorten met een jaarrond beschermd nest: categorie 5 soorten

Gedurende de veldinspectie is een ekster overvliegend waargenomen. Ekster valt onder categorie 5 vogelsoorten (bijlage 2). Nesten van categorie 5 vogelsoorten zijn jaarrond beschermd wanneer onvoldoende alternatieve nestlocaties overblijven in de omgeving. Hoewel deze soorten vaak terugkeren naar de plaats waar zij het voorgaande jaar hebben gebroed, beschikken ze wel over voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen.

Eksters kunnen tot broeden komen in de bomen in het plangebied. Ook in de aanwezige nestkasten kunnen soorten als kool- en pimpelmees tot broeden komen. Gedurende de veldinspectie zijn echter geen nesten aangetoond binnen het plangebied. Verstoring van broedgevallen is toegestaan, zolang het geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding.

Voor de in de nabijheid bekende categorie 5 soorten (NDF, 2021) zijn in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieven aanwezig. Alternatieve broedlocaties zijn aanwezig in de vorm van bomen. Wanneer de reeds aanwezige nestkasten buiten het broedseizoen verplaatst worden naar een andere geschikte locatie zijn vervolgstappen ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten niet aan de orde.

Soorten zonder jaarrond beschermd nest

Binnen het plangebied kunnen vogels in het aanwezige opgaand groen (bramenstruiken, jonge bomen, hagen) tot broeden komen. Een houtduif is broedend waargenomen in een van de bomen, zie figuur 4.4. Ook is een roodborstje en kauw waargenomen. Grondbroedende vogels worden gezien de terreinkenmerken niet geheel uitgesloten.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen. Verstoring van broedgevallen is toegestaan zolang dit geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding.

Figuur 4.4 Nest houtduif in bomenrij aan noordzijde van het plangebied.

Foeragegebied

Diverse vogelsoorten maken mogelijk gebruik van het plangebied om te foerageren. Gezien de beperkte afmetingen van het plangebied en het in de omgeving beschikbaar zijn van alternatieve foeragegebieden (akkerland, parkjes) zal het hier niet om essentiële foeragegebieden gaan.

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen en/of bomen. Aangezien bebouwing binnen het plangebied ontbreekt, zijn verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen uitgesloten. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat de bomen aan de noord- en zuidzijde van het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen bevatten voor boombewonende vleermuizen. De bomen hebben geen loszittende schorsdelen, tevens zijn geen holtes of gaten waargenomen in de bomen.

In de omgeving van het plangebied kunnen vleermuizen verblijfplaatsen hebben in de woningen, zie figuur 4.5. De woningen in de omgeving zijn potentieel geschikt voor de in de omgeving bekende gewone dwergvleermuis (NDFF, 2021, bijlage 3). Dit zal met de voorgenomen werkzaamheden niet wijzigen. Wanneer er overdag gewerkt wordt en er geen gebruik wordt gemaakt van verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst in de actieve periode van vleermuizen, wordt een negatief effect op deze mogelijke verblijfplaatsen niet verwacht. Ook blijft, op basis van het ontwerp (figuur 1.7), voldoende vrije vliegruimte over voor het in- en uitvliegen. Vervolgstappen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen zijn zodoende niet aan de orde.

Figuur 4.5 Woningen in de omgeving zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Toegang tot het gebouw kan mogelijk verkregen worden via kantpannen, loodslabben, nokpannen en open stootvoegen.

Vliegroute

De straten en bosschages in de omgeving vormen lijnvormige elementen die als vliegroute kunnen worden gebruikt door vleermuizen. De aanwezigheid van vliegroutes kan niet worden uitgesloten. Echter zal het hier gezien de aanwezigheid van alternatieven in de directe omgeving niet gaan om essentiële vliegroutes. Daarnaast blijft met de voorgenomen kap van hooguit twee bomen aan de noordzijde van het plangebied een voldoende dichte lijnstructuur over om te blijven fungeren als eventuele vliegroute. Vervolgstappen ten aanzien van vliegroutes zijn zodoende niet aan de orde.

Foerageergebied

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het foerageergebied van in de in de omgeving bekende gewone dwergvleermuis (NDFP, 2021, bijlage 3). Omdat er enkel overdag gewerkt zal worden (zie 1.4) en de locatie na ontwikkeling voldoende geschikt blijft als foerageergebied, is verder onderzoek naar het foerageergebied niet noodzakelijk.

4.4 Grondgebonden zoogdieren

Van de in de omgeving bekende eekhoorn (NDFP, 2021, bijlage 3) zijn geen nesten en (vraat)sporen waargenomen. Omwonenden hebben laten weten regelmatig een eekhoorn waar te nemen in een notenboom in hun tuin, deze wordt met de voorgenomen plannen niet aangetast. Het plangebied vormt vanwege de terreinkenmerken (grasland, gering aantal voedselbomen) geen essentieel leefgebied. Negatieve effecten op eekhoorn zijn zodoende niet aan de orde.

Verblijfplaatsen van steenmarter worden gezien het ontbreken van schuilmogelijkheden binnen het plangebied uitgesloten. Wel kan het plangebied onderdeel uitmaken van het foerageergebied van steenmarter. Het betreft echter geen essentieel leefgebied omdat in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn in de vorm van tuinen, grasland en schuurtjes.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van overige soorten zonder provinciale vrijstelling (zoals das en waterspitsmuis) zijn uitgesloten vanwege de terreinkenmerken (ruig grasland, afwezigheid water). Vervolgstappen ten aanzien van beschermde grondgebonden zoogdieren zonder provinciale vrijstelling zijn niet aan de orde.

Gedurende de veldinspectie zijn molshopen waargenomen. Ook zijn er verblijfplaatsen van algemene soorten zoals veldmuizen en huisspitsmuis te verwachten. Deze soorten zijn niet afhankelijk van één vaste verblijfplaats.

Verblijfplaatsen van egels worden niet verwacht vanwege de hoge grazige begroeiing en afwezigheid van groensingels en andere schuilmogelijkheden. Mogelijk maken egels van het plangebied gebruik als foerageergebied. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied (hoog gras, weinig dekkingsmogelijkheden). Daarnaast zijn in de omgeving voldoende alternatieven in de vorm van tuinen en parken aanwezig.

Vaste verblijfplaatsen van kleine marterachtigen worden gezien de terreinkenmerken (bebouwde kom, geen schuilplaatsen, afwezigheid water) uitgesloten.

In voorliggende situatie geldt in de provincie Drenthe voor veldmuis, huisspitsmuis, egel en kleine marterachtigen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1). Om te voorkomen dat mogelijk aanwezige zoogdieren geschaad worden met de voorgenomen werkzaamheden, kan -in het kader van de zorgplicht- voorafgaand aan de werkzaamheden het terrein nagelopen worden en vervolgens de vegetatie kort te maaien (en houden) zodat dieren de kans krijgen buiten het plangebied verblijfplaatsen en leefgebied te vinden (zie 5.3.4).

4.5 Amfibieën

Amfibieën zijn gedurende de veldinspectie niet waargenomen. Oppervlaktewater ontbreekt binnen en in de nabije omgeving van het plangebied, aanwezigheid van voortplantingsbiotoop van beschermde amfibieën wordt zodoende binnen het plangebied uitgesloten. Enkele amfibiesoorten hebben hun overwinteringsgebied op het land. Door de hoge vegetatie kunnen dieren zich echter niet ingraven. Daarnaast ontbreekt beschutting. Beschermde amfibieën -zonder provinciale vrijstelling- zijn uitgesloten.

Algemeen voorkomende amfibiesoorten zoals de gewone pad, kan zijn landbiotoop hebben binnen het plangebied. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen enkele exemplaren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad in de provincie Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, zie bijlage 1. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

4.6 Reptielen

Reptielen zijn gedurende de veldinspectie niet waargenomen. Beschermde reptielsoorten worden gezien de terreinkenmerken niet verwacht. Hagedissoorten (zandhagedis en levendbarende hagedis, hazelworm) hebben hun voorkomen in duin- en heidegebieden of zand- en lössgronden, nauwelijks in bebouwing. Ook slangen worden niet verwacht. Slangen hebben vooral hun voorkomen op zandgronden, droge heideterreinen, hogere delen van hoogveengebieden en waterrijke omgeving (Ravon, 2021). Het plangebied voldoet niet aan deze kenmerken en water ontbreekt. Daarnaast worden deze soorten niet binnen de bebouwde kom verwacht. Het nemen van vervolgstappen voor beschermde reptielen zijn zodoende niet aan de orde.

4.7 Vissen

Door het ontbreken van oppervlaktewater wordt aanwezigheid van (beschermde) vissen binnen het plangebied uitgesloten.

4.8 Geleedpotigen en slakken

Gezien de biotoop (open grasland) en het ontbreken van oppervlaktewater en waardplanten van beschermde soorten maakt het plangebied geen deel uitmaakt van een essentieel leefgebied van beschermde geleedpotigen en slakken.

Diverse algemene soorten in de soortgroepen geleedpotigen zoals insecten (vlinders, libellen, etc.) en slakken kunnen hun voorkomen hebben binnen het plangebied. Gedurende de veldinspectie is een dagpauwoog waargenomen. Vervolgstappen ten aanzien van beschermde geleedpotigen en slakken zijn zodoende niet aan de orde.

5. CONCLUSIE EN ADVIES

5.1 Gebiedsbescherming

Uit de quickscan Wet natuurbescherming ten aanzien van gebiedsbescherming wordt het volgende geconcludeerd:

Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000 gebieden, direct negatieve effecten zoals oppervlakte verlies, versnippering en mechanische effecten zijn zodoende uitgesloten.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000- gebied Bargerveen ligt op circa zes kilometer afstand. Gezien de afstand zijn effecten van licht en geluid niet aan de orde. Stikstofdepositie kan gedurende de realisatiefase ontstaan, deze valt echter onder vrijstelling voor de tijdelijke realisatiefase en is zodoende niet aan de orde. In toekomstige gebruiksfase is sprake van een geringe toename van stikstofemissies (bewoning en verkeer). Naar verwachting is geen negatief effect te verwachten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door invulling met gasloze woningen, beperkt extra verkeer en de geringe afstand naar de dichtstbijzijnde ontsluitingsroute. Dit kan met behulp van het rekenmiddel AERIUS Calculator eventueel (juridisch) inzichtelijk gemaakt worden.

Natuurnetwerk Nederland en natuur buiten het NNN

Gezien de ruime afstand tussen het dichtstbijzijnde NNN-gebied en aangewezen natuurgebieden buiten het NNN, de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling en het tussenliggende bebouwde gebied is geen sprake van negatieve effecten op deze gebieden. Vervolgstappen ten aanzien van (natuur buiten) het NNN zijn niet aan de orde.

Houtopstanden

Het projectgebied ligt binnen de bebouwde kom Boswet van de gemeente Emmen. De Boswet is in 2017 opgegaan in de Wet natuurbescherming. De gemeente Emmen geeft aan dat er geen noodzaak is voor wijziging van de begrenzing onder de vigerende Wet natuurbescherming. Voor de beoordeling is zodoende uitgegaan van deze begrenzing.

Op basis van de ligging binnen de grens bebouwde kom kan geconcludeerd worden dat het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming ten aanzien van houtopstanden niet geldt. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn zodoende niet aan de orde.

Vanuit gemeentelijk beleid ten aanzien van bomenkap zijn ook geen vervolgstappen aan de orde. De te kappen bomen binnen het plangebied staan niet op de lijst "Beschermd en Monumentale Bomen"

5.2 Soortenbescherming

Uit de resultaten quickscan Wet natuurbescherming soorten bescherming wordt het volgende geconcludeerd:

- Beschermde flora zijn gedurende het veldbezoek niet aangetoond en worden binnen het plangebied gezien de overwegend voedselrijke omstandigheden niet verwacht.
- Nesten van gebouwbewonende jaarrond beschermde vogels zijn binnen het plangebied uitgesloten vanwege afwezigheid van bebouwing. Boombewonende soorten met jaarrond nesten zijn binnen en in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. De bomen binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geschikt als broedhabitat voor categorie 5

vogelsoorten. Voor de te verwachten categorie 5-soorten is in de directe omgeving voldoende alternatief leefgebied aanwezig.

- In het plangebied (bomen en nestkasten) en de ruimere omgeving daarvan kunnen diverse soorten vogels zonder jaarrond beschermd nest tot broeden komen. (Kap)werkzaamheden kunnen leiden tot aantasting en verstoring van broedgevallen.
- Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen worden gezien de afwezigheid van bebouwing binnen het plangebied uitgesloten. In de bomen binnen en in de directe omgeving zijn geen (potentieel) geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende soorten aanwezig. In de omgeving van het plangebied kunnen vleermuizen wel verblijfplaatsen hebben in gebouwen en bomen. Wanneer er overdag gewerkt wordt en er tijdens de werkzaamheden geen gebruik wordt gemaakt van verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst is geen sprake van negatieve effecten op deze verblijfplaatsen.
- Mogelijk vormt het plangebied onderdeel van een vliegroute en foerageergebied van vleermuizen. De kap van bomen leidt niet tot aantasting van de functionaliteit van de vliegroute en het foerageergebied. Daarnaast zijn er voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig waardoor het niet om essentieel foerageergebied/vliegroute zal gaan.
- Vaste rust-/verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren zonder provinciale vrijstelling zoals eekhoorn en steenmarter worden de terreinkenmerken en het ontbreken van geschikte verblijfsmogelijkheden niet verwacht.
- Algemene soorten grondgebonden zoogdieren kunnen hun voorkomen hebben binnen het plangebied. Voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming.
- Amfibieën en reptielen worden gezien het ontbreken van oppervlaktewater, open plekken in vegetatie en bladhopen in het plangebied uitgesloten.
- Door het ontbreken van oppervlaktewater wordt aanwezigheid van vissen uitgesloten.
- Beschermd geleedpotigen en slakken worden binnen het plangebied niet verwacht.

5.3 Advies en vervolgstappen

5.3.1 Broedvogels - zonder jaarrond beschermd nest

Vogels kunnen tot broeden komen in de bomen binnen en in de omgeving het plangebied. Ook in de aanwezige nestkasten kunnen vogels tot broeden komen. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen. Verstoring van broedgevallen is toegestaan, zolang het geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding.

Om te voorkomen dat vogels in het aanwezige opgaand groen en bomen tot broeden komen, kan vegetatie binnen het plangebied buiten het broedseizoen kort gemaaid worden (inclusief struiken en jonge bomen) en kort gehouden worden. Daarnaast wordt geadviseerd om de reeds aanwezige nestkasten van de te kappen bomen buiten het broedseizoen (tijdelijk) te verplaatsen. Ook de voorgenomen kap/verwijderen van opgaand groen dient buiten het broedseizoen plaats te vinden, d.w.z. buiten de periode maart tot en met september.

Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden, wordt geadviseerd voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck uit te laten voeren om vaststellen of binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden broedvogels aanwezig zijn. Indien deze afwezig zijn, kunnen werkzaamheden doorgang vinden. Indien bij de controle in gebruik zijnde nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen, dient een zorgvuldige werkwijze worden bepaald of dienen de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

Ook kan ervoor worden gekozen de werkzaamheden voor het broedseizoen op te starten en continue door te werken, zodat vogels buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden geschikte broedgelegenheden zullen zoeken.

5.3.2 Natuurinclusief bouwen

Het te herontwikkelen plangebied met de te realiseren nieuwbouw en in te richten buitenruimte biedt mogelijkheden voor het realiseren van verblijfplaatsen en leefgebied voor onder andere vleermuizen, gierwaluw en huismus. Hiervoor zijn vele mogelijkheden. Geadviseerd wordt in een vroeg stadium van de planvorming een ecooloog te betrekken om mee te denken bij een natuurinclusieve invulling met faunavoorzieningen in de realiseren bebouwing en een ecologische meerwaarde in de buitenruimte.

5.3.3 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

In kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om kort voorafgaand (ca. een week) aan de start van de (graaf)werkzaamheden het terrein na te lopen op eventuele aanwezigheid van dieren (o.a. egel, (kleine) marterachtigen en muizen) om vervolgens de vegetatie kort te maaien en ook kort te houden. Zodoende wordt het plangebied onaantrekkelijk gemaakt en krijgen dieren de kans buiten het plangebied verblijfplaatsen/leefgebied te zoeken. Geadviseerd wordt dit buiten de kwetsbare voortplantingsperiode uit te voeren, dit wil zeggen, buiten de periode maart tot en met september.

5.4 Verantwoording

De conclusies en adviezen zijn van toepassing op de door de opdrachtgever aangegeven en in hoofdstuk 1.3 beschreven werkzaamheden en onder de voorwaarden en uitgangspunten genoemd in het document (en overige communicatie met de opdrachtgever). Indien deze wijzigen of er ook andere werkzaamheden worden uitgevoerd, dient er een herbeoordeling plaats te vinden.

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage.

Bovendien aanvaardt Eco Reest BV geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

LITERATUURLIJST

Boeken/ documenten

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden.

Broekmeyer, M.E.A. et al. (2014). Update effectenindicator Natura 2000. Wageningen, Alterra, voorjaar 2014.

Broekmeyer, M.E.A. (redactie) (2006). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375, oktober 2006.

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

Cardinaal, J.T.B., J. Daamen, G.F.J. Smit & H. van Ziel (2019). Woningbouw en Natura 2000. Vuistregels bij het beoordelen van stikstofdepositie. Bureau Waardenburg rapportnr. 19-246. Bureau Waardenburg, Culemborg.

CROW (2018). Publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren – Van parkeerkencijfers naar parkeernormen'. Ede, 10 december 2018.

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): *Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, De Fontein/ Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

Hoekstra, B. L. Verhees, A. Brouwer & R. Dröge (2018). Emissiekerntallen NOx en NH3 voor PAS / AERIUS, 2018. TAUW-rapport #R001-1265262BWH-V01-aqb-NL, 31 augustus 2018.

Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden (2008). Verstoringsgevoeligheid van vogels-Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. 23 december 2008.

Provincie Drenthe (2021a). Ontwerp Omgevingsverordening Drenthe 2022. Provincie Drenthe-provinciale verordening, ontwerp (2021-04-14).

Provincie Drenthe (2021b). Natuurbeheerplan Drenthe, versie 2021.

Provincie Drenthe (2018). Omgevingsvisie Drenthe 2018. Provincie Drenthe – structuurvisie, vastgesteld (2018-10-03).

Wortelboer, R. 2015. Gierzwaluwen nader bekeken: tien jaar waarnemingen met camera's bij nesten. *Limosa* 88 (2015): 57-73.

Vegte, F, van der, J. Bosman & D. Logemann (2014). Effectafstanden Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken. Arcadis, 18 februari 2014.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.

Websites

Flora van Nederland, gewone vogelmelk. Geraadpleegd op; 12 oktober 2021. Van https://www.floravannederland.nl/planten/gewone_vogelmelk

Flora van Nederland, grote kaardebol. Geraadpleegd op; 12 oktober 2021. Van https://www.floravannederland.nl/planten/grote_kaardebol

Gemeente Emmen (2021). Beschermde en monumentale bomenlijst, van https://admin.sduconnect.nl/linked_links/1623076708Kopie_van_Bomenlijst_Versie_maart_2021.xls

Gemeente Emmen (z.d.). Uitvoeringsbeleid bomen met bijlage 1: Bebouwde kom grenzen kaart, van <https://www.gemeenteraademmen.nl/nc/vergaderingen/document/document/41172/via/theme%3A1457.html>

Ministerie van LNV – natura 2000- gebieden. Van <https://www.natura2000.nl/>

Overheid (2020). Wettekst Wet natuurbescherming van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>

Provincie Drenthe (2021). NNN Drenthe 2020. Van https://geo.drenthe.nl/geoportaal/src/?lang=nl&topic=ehs&bgLayer=openbasiskaart.nl&catalogNodes=1,26,28,29&layers=GBI.FO_MASK_DR_NL

RVO (2021). Indicatieve lijst jaarronde beschermde vogelnesten van, <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

Ravon, hazelworm. Geraadpleegd op 25 oktober 2021 van: <https://www.verspreidingsatlas.nl/R401>

Ravon, zandhagedis. Geraadpleegd op 25 oktober 2021. Van: <https://www.verspreidingsatlas.nl/R411>

Ravon, ringslang. Geraadpleegd op 25 oktober 2021. Van: <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/ringslang>

Staatsblad (2021a). Wijzigingswet Wet natuurbescherming en Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering), van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044970/2021-07-01>

Staatsblad (2021b). Besluit van 14 juni 2021 tot wijziging van enkele algemene maatregelen van bestuur (stikstofreductie en natuurverbetering, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2021-287.html#d17e1570>

BIJLAGE 1

OVERZICHT VRIJGESTELDE SOORTEN

PROVINCIE DRENTH

Vrijgestelde soorten (artikel 3.10 eerste lid) Provincie Drenthe	
Zoogdieren	Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>) Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) Bunzing (<i>Mustela putorius</i>) Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>) Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>) Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>) Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>) Haas (<i>Lepus europeus</i>) Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>) Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>) Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>) Ree (<i>Capreolus capreolus</i>) Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>) Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>) Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) Vos (<i>Vulpes</i>) Wezel (<i>Mustela nivalis</i>) Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)
Amfibieën	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>) Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>) Meerkikker Pelophylax ridibundus (<i>Rana ridibunda</i>) Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus</i> <i>Rana esculenta</i>)

Bron: Provincie Drenthe (2021) Ontwerp-Omgevingsverordening Drenthe 2022 - Bijlage 5 Provinciale Vrijstellingenlijst

BIJLAGE 2

LIJST VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTEN

PROVINCIE DRENTHE

Nederlandse naam	Categorie*	Nederlandse naam	Categorie*
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5
Buizerd	4	Boerenzwaluw	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5
Havik	4	Boomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5
Oehoe	3	Draaihals	5
Ooievaar	3	Eidereend	5
Ransuil	4	Ekster	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5
Steenuil	1	Groene specht	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5
Zwarte wouw	4	Hop	5
		IJsvogel	5
		Kleine Bonte specht	5
		Kleine vliegenvanger	5
		Koolmees	5
		Kortsnavelboomkruiper	5
		Oeverzwaluw	5
		Pimpelmees	5
		Raaf	5
		Ruigpootuil	5
		Spreeuw	5
		Tapuit	5
		Torenavalk	5
		Zeearend	5
		Zwarte kraai	5
		Zwarte mees	5
		Zwarte roodstaart	5
		Zwarte specht	5

***Toelichting categorieën:**

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus). Zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk bebouwing.

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd.

Bron: RVO, 2021

BIJLAGE 3

UITTREKSEL NDFF

Beschermde soorten* binnen 1 kilometer van het plangebied.

Soort
Vogels
Blauwe reiger
Boomkruiper
Braamsluiper
Buizerd
Ekster
Groene specht
Havik
Huismus
IJsvogel
Koolmees
Oeverzwaluw
Roek
Zwarte kraai
Zwarte roodstaart
Zwartkop
Vleermuizen
Gewone dwergvleermuis
Zoogdieren
Eekhoorn
Egel
Vaatplanten
Gewone vogelmelk
Grote kaardenbol

*Habitatrichtlijnsoorten, soorten met jaarrond beschermde nesten, provinciaal beschermde soorten en vaatplanten. (Bron: NDFF, 2021)